

SLUŽBENE NOVINE

ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA

Godina IV - Broj 2

ZENICA, Petak, 22. 01. 1999. g.

5.

Na osnovu člana 106. stav 2. u vezi sa članom 109. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 29/97), ministar zdravlja, donosi

**PRAVILNIK
O PRIPRAVNIČKOM STAŽU I STRUČNOM
ISPITU ZDRAVSTVENIH RADNIKA**

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti i način obavljanja pripravnicičkog staža i polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika sa stručnim nazivima: viši zdravstveni tehničar i zdravstveni radnik sa završenim srednjim obrazovanjem i vaspitanjem za srednje složena i složena zanimanja.

Član 2.

Pripravnicički staž predstavlja organizovan oblik teoretskog i praktičnog osposobljavanja zdravstvenih radnika iz prethodnog člana za samostalan rad (u daljem tekstu: pripravnik).

Pripravnicički staž traje za više zdravstvene tehničare devet mjeseci a za zdravstvene radnike sa završenim srednjim obrazovanjem i vaspitanjem za srednje složena i složena zanimanja šest mjeseci.

Član 3.

Stručni ispit predstavlja provjeru teoretske i praktične osposobljenosti pripravnika za samostalan rad nakon obavljenog pripravnicičkog staža.

Član 4.

Pripravnici mogu otpočeti obavljanje pripravnicičkog staža, ako su nakon sticanja obrazovanja u srednjim i na višim školskim ustanovama za odgovarajuće zvanje zasnovali radni odnos ili volontiraju u ustanovi koja obavlja zdravstvenu djelatnost (u daljem tekstu: zdravstvena ustanova) ili u privatnoj praksi, odnosno drugoj ustanovi ili zavodu koji vrši odredene poslove i zadatke zdravstvene zaštite (u daljem tekstu: druga ustanova ili zavod) u skladu sa zakonom.

Član 5.

Zdravstvena ustanova u kojoj je zdravstveni radnik zasnovao radni odnos ili volontira izdaje pripravniku pripravnicičku knjižicu čiji je oblik i sadržaj propisan ovim

pravilnikom, utvrđuje vrijeme početka pripravnicičkog staža i upućuje pripravnika na obavljanje pripravnicičkog staža prema planu i programu navedenom u knjižici, a u skladu sa stručnim nazivom zdravstvenog radnika.

Član 6.

Zdravstvena ustanova u kojoj je zdravstveni radnik zasnovao radni odnos ili volontira dužna je da vodi evidenciju o pripravniku na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac broj 1.).

Član 7.

Pripravnicički staž obavlja se po planu i programu pripravnicičkog staža koji su utvrđeni ovim pravilnikom.

Plan i program pripravnicičkog staža upisuju se u pripravnicičku knjižicu.

Član 8.

Nakon obavljanja pojedinih dijelova pripravnicičkog staža u pripravnicičku knjižicu unose se podaci o vremenu i mjestu gdje se dlo pripravnicičkog staža obavlja, a ovjeru ovih podataka svojim faksimilom, potpisom i pečatom zdravstvene ustanove vrši lice (mentor) pod čijim nadzorom je obavljen dio pripravnicičkog staža.

Funkciju mentora obavlja zdravstveni radnik sa iskustvom u struci kojeg imenuje direktor zdravstvene ustanove.

Član 9.

Pripravnicički staž obavlja se bez prekida.

U slučaju bolesti, porodiljskog odsustva i vojne vježbe prekida se pripravnicički staž i produžava za vrijeme koliko prekidi traju.

Prekidi iz prethodnog stava na zahtjev pripravnika odobrava ministar zdravlja Kantona (u daljem tekstu: ministar).

Član 10.

Zdravstvena ustanova u kojoj je pripravnik ili volontir zasnovao radni odnos dužna je omogućiti pripravniku obavljanje pripravnicičkog staža po odredbama ovog pravilnika.

Zdravstvena ustanova, druga ustanova ili zavod u kojoj se prema određenim propisima obavlja pripravnicički staž dužna je pripravnicima omogućiti obavljanje pripravnicičkog staža.

Član 11.

Strani državljanji koji su u skladu sa Zakonom zasnovali radni odnos u zdravstvenoj ustanovi na teritoriji Bosne i Hercegovine, mogu polagati stručni ispit po odredbama ovog pravilnika.

II PLAN I PROGRAM PRIPRAVNIČKOG STAŽA**Član 12.**

Plan i program pripravnicičkog staža utvrđeni su za svaki stručni naziv zdravstvenog radnika posebno, i to:

1. višeg zdravstvenog tehničara,
2. zdravstvene radnike sa završenim srednjim medicinskim obrazovanjem i vaspitanjem za srednje složena i složena zanimanja.

Pripravnicički staž obavlja se redoslijedom koji je utvrđen planom pripravnicičkog staža.

Plan i program pripravnicičkog staža višeg zdravstvenog tehničara**Član 13.**

Plan i program pripravnicičkog staža višeg zdravstvenog tehničara dijeli se na opći dio pripravnicičkog staža koji je istovjetan za sve profile viših zdravstvenih tehničara i specijalni dio koji je specifičan za svaki profil višeg zdravstvenog tehničara.

Član 14.

Plan pripravnicičkog staža višeg zdravstvenog tehničara obuhvata:

a) Opći dio u trajanju od	1 mjesec.
1. Osnovi državnog uredenja, organizacija i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveno vaspitanje i zdravstvena evidencija	20 dana.
2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u vanrednim prilikama	10 dana.
b) Specijalni dio u trajanju od	8 mjeseci.

Plan specijalnog dijela pripravnicičkog staža višeg zdravstvenog tehničara utvrđuje se prema smjeru školovanja, odnosno prema profilima i to za:

- a) višeg medicinskog tehničara,
- b) višeg medicinskog laboranta,
- c) višeg sanitarnog tehničara,
- d) višeg radiološkog tehničara,
- e) višeg fizioterapeutskog tehničara.

Član 15.

Opći dio pripravnicičkog staža višeg zdravstvenog tehničara obavlja se prema sljedećem programu:

1. Osnovi državnog uredenja, organizacija i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveno vaspitanje i zdravstvena evidencija.

Iz ove oblasti pripravnik obnavlja znanje o osnovama državnog uredenja (Ustav Bosne i Hercegovine, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i Ustav Zeničko-dobojskog kantona) i upoznaje:

- organizaciju zdravstvene zaštite (Zakon o zdravstvenoj zaštiti i prateći propisi);

- statut i druge normativne akte zdravstvene ustanove, ustanove zavoda u kojoj je zasnovao radni odnos;

- osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva Bosne i Hercegovine;

- osnovne karakteristike zdravstvene evidencije i vitalne statistike;

- načine procjene higijensko-epidemiološke situacije, obavezne imunizacije i protivepidemijske mјere;

- način sačinjavanja programa zdravstvenog vaspitanja;

- zdravstveno vaspitni rad u zdravstvenoj ustanovi, školi, porodici, predškolskoj ustanovi i privačnoj praksi;

Ovaj dio pripravnicičkog staža u trajanju od 20 dana, pripravnik provodi u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo.

2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u vanrednim prilikama.

Ova obuka obuhvata:

- način zaustavljanja krvarenja kod otvorenih povreda;
- prepoznavanje znakova unutrašnjeg krvarenja;
- postupak kod gubitka svijesti (kolaps, koma, prividna smrt);

- postupak sa psihotično nemirnim bolesnikom;

- način immobilizacije prijeloma;

- vještačko diisanje;

- način i uvjeti rada u vanrednim prilikama.

Ovaj dio pripravnicičkog staža u trajanju od 10 dana, pripravnik provodi u urgentnom bloku Kantonalne bolnice.

Član 16.

Plan specijalnog dijela pripravnicičkog staža višeg zdravstvenog tehničara pod kontrolom mentora u trajanju od osam mjeseci provodi se u skladu sa odredbama ovog pravilnika, a obuhvata za:

a) Višeg medicinskog tehničara

1. Rad u bolničko-zdravstvenoj zaštiti	4 mjeseca
1.1. rad na internom odjeljenju	1 mjesec i 15 dana
1.2. rad na hirurškom odjeljenju	1 mjesec
1.3. rad na ginekološko-akušerskom odjeljenju	15 dana
1.4. rad na pedijatrijskom odjeljenju	1 mjesec
2. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	2 mjeseca
3. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira	2 mjeseca.

Član 17.

Specijalni dio pripravnicičkog staža višeg medicinskog tehničara obavlja se prema sljedećem programu:

1. Rad u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti

1.1. Rad na internom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje organizacije rada na odjeljenju;
- obavljanje opće i specijalne njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod kardiovaskularnih bolesnika i upoznavanje načina rada koronarne jedinice;
- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod respiratornih bolesnika, sudjelovanje u pripremi pribora i pripremi bolesnika za zahvate kao što su bronhoskopija, pleuralna punkcija i drugi zahvati koje odredi mentor;
- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod bolesnika od bolesti digestivnog trakta, upoznavanje sa dijetalnom ishranom, osobito sa ulkusnom i hepatalnom dijetom;
- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod bolesnika od bolesti urogenitalnog sistema;
- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod endokrinoških bolesnika, posebno kod dijabetičnih bolesnika;
- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod hematoloških bolesnika.

Ovaj dio pripravnika staža u trajanju od jedan mjesec i petnaest dana pripravnik provodi na internom odjeljenju Kantonalne bolnice ili Opće bolnice.

1.2. Rad na hirurškom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje organizacije rada na odjeljenju;
- pripremu ležaja i potrebnog pribora za prihvat operisanog bolesnika;
- pripremu bolesnika za operaciju;
- praćenje promjene stanja, naročito u odnosu na mokrenje, stolicu, kašalj, tjelesnu temperaturu, bolove, puls i pritisak i druge simptome važne u postoperativnom periodu;
- obavljanje postoperativne njegе bolesnika;
- pripremu pribora i asistiranje kod zahvata koji se obavljaju uz bolesnički krevet, zaustavljanje krvarenja, previjanje, vadenje šavova, uvođenje sondi i drenova, ispiranje želuca i druge zahvate koje odredi mentor;
- poduzimanje mjera za sprečavanje dekubitusa i postoperativnih infekcija rane;
- izvođenje vježbi za rehabilitaciju u toku liječenja bolesnika;
- pripremu materijala (zavojni materijal, instrumente, rukavice, i druge) i vršenje sterilizacije.

Ovaj dio pripravnika staža u trajanju od jedan mjesec pripravnik provodi na hirurškom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.3. Rad na ginekološko-akušerskom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje organizacije rada na odjeljenju;

- brigu o higijeni bolesničke sobe i llčnoj higijeni bolesnika, te preduzimanje mjera za sprečavanje hospitalne infekcije;

- davanje lijekova bolesnicama i pripremanje bolesnika za pojedine zahvate i pretrage;

- obavljanje svih radnji u vezi sa njegovom novorodenčadl i nedonošćadi kao što su primjena principa asepse - antisepse, osnovna njega djeteta, njega djeteta u inkubatoru, njega djeteta sa respiratornim smetnjama, VCG vakcinacija i drugo;

- obavljanje svih radnji u vezi sa njegovom trudnicom, porodilje i babilnjare, priprema trudnice i asistiranje kod poroda, provodenje kontrole općeg stanja porodilje poslije poroda;

- pripremu i provodenje sterilizacije šprica, instrumenata, rukavica i potrošnog materijala;

- obavljanje svih radnji u vezi sa njegovom ginekološkim bolesnicom kao što su priprema bolesnice za operaciju, priprema pribora i asistiranje kod kliretaze, punkcija, ekszistija, instilacija, kolposkopija, previjanje i vadenje šavova, priprema i izvođenje kateterizacije.

Ovaj dio pripravnika staža u trajanju od jedan mjesec pripravnik provodi na ginekološko-akušerskom odjeljenju Kantonalne bolnice ili Opće bolnice.

1.4. Rad na pedijatrijskom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje organizacije rada na odjeljenju;

- pranje, presvlačenje i hranjenje bolesnog djeteta, održavanje higijene i dezinfekciju ležaja, mjerjenje pulsa, disanja, tjelesne težine, temperature i praćenje drugih indikatora stanja bolesnog djeteta;

- pripremu pribora i pružanje pomoći kod dijagnostičkih i terapeutskih postupaka kod djece;

- sudjelovanje u hitnim intervencijama, kao što su utopljavanje, snižavanje temperature, mehaničke metode reanimacije i druge koje odredi mentor;

- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih radnji kod kardiovaskularnih, respiratornih, digestivnih, nefroloških i drugih bolesnika.

Ovaj dio pripravnika staža u trajanju od jedan mjesec pripravnik provodi na pedijatrijskom odjeljenju Kantonalne bolnice ili Opće bolnice.

2. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje načina i organizacije rada dispanzera i savjetovališta za djecu i omladinu, žene i trudnice, i u okviru toga učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite trudnicama i majkama;

- učestvovanje u planiranju porodice i ranom otkrivanju malignih oboljenja genitalnih organa i dojke;

- učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite novorođenčadi, dojenčeta, malog, predškolskog i školskog djeteta;

- učestvovanje u radu službe opće medicine doma zdravlja;

- učestvovanje u polivalentnoj zaštiti porodice;

- upoznavanje zdravstveno-administrativnih poslova kao što su popunjavanje raznih obrazaca, kontrola ispravnosti zdravstvene knjižice, popunjavanje uputnika za bolničko liječenje, laboratorijske pretrage, banjsko liječenje, doznaka za naknadu ličnog dohotka i slično;

- upoznavanje vodenja obaveznih izvještaja (knjigaljekova, zdravstvenih kartona, nalazi za historiju bolesti i slično).

Ovaj dio pripravnika provodi u Kantonalnoj Općoj bolnici, te u domu zdravlja koji u skladu sa standardima i normativima imaju specijalistu pedijatra, specijalistu školske medicince, kao i priznata savjetovališta.

3. Praktični rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar - pripravnik zasnovao radni odnos

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

U skladu sa ovim pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnika provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

Član 18.

Plan specijalnog dijela pripravnika provodi u zdravstvenog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

b) višeg medicinskog laboranta

1. Teoretsku i praktičnu obuku u laboratorijskim odjeljenjima Kantonalne bolnice i to: (3 mjeseca),
i Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo
(1 mjesec) **4 mjeseca.**

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira pod mentorom odgovarajuće stručne spreme **4 mjeseca.**

Član 19.

Specijalni dio pripravnika provodi u višeg medicinskog laboranta obavlja se prema sljedećem programu:

1. Teoretska i praktična obuka u laboratorijskim odjeljenjima Kantonalne bolnice i laboratoriju Kantonalnog zavoda za javno zdravstvo

Ova obuka obuhvata:

- upoznavanje načina i organizacije rada u općoj biohemijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj i drugim laboratorijama;
- izvođenje određenih praktičnih zadataka pod kontrolom mentora u općoj biohemijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj, hematološkoj, mikrobiološkoj i drugim laboratorijama;
- upoznavanje SI mernog sistema;

- upoznavanje načina kontrole nalaza u laboratorijsima i obavezne administracije.

Ovaj dio pripravnika provodi u laboratorijsima Kantonalne bolnice i laboratoriju Kantonalnog zavoda javnog zdravstva za oblast sanitarno hemije.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnika provodi u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je zasnovao radni odnos.

Član 20.

Plan specijalnog dijela pripravnika provodi u višeg sanitarnog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

c) višeg sanitarnog tehničara

1. Teoretsku i praktičnu obuku iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo **4 mjeseca.**

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos pod mentorstvom epidemiologa **4 mjeseca.**

Član 21.

Specijalni dio pripravnika provodi u višeg sanitarnog tehničara obavlja se prema sljedećem nadzoru:

1. Teoretska i praktična obuka iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora

Ova obuka obuhvata upoznavanje:

- organizacije i načina rada higijensko-epidemiološke službe;
- metoda provođenja protivepidemijskih mjer, kod pojava zaraznih bolesti, kao i provođenja protivepidemijskih mjer u vanrednim uvjetima;
- postupka kod obrade kliničnoša i metoda rada na sanaciji endemskih žarišta crnjevnih zaraznih bolesti;
- metoda i tehnika izvođenja obaveznih imunizacija;
- sanitarnog režima na zaraznim odjeljenjima;
- njega infektivnog bolesnika;
- obrada mrtvaca;
- načina uzimanja i slanja uzoraka vode radi ispitivanja njene higijenske ispravnosti;
- dispozicija vodoopskrbnih objekata;
- načina provođenja sanitarnog nadzora komunalnih objekata;
- način kontrole zdravstveno-tehničkih i higijenskih uvjeta u predškolskim i školskim objektima.

Pored toga pripravnik se praktično obučava u službi sanitarne inspekcije i na poslovima dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Ovaj dio pripravnika staža u trajanju od četiri mjeseca pripravnik provodi u higijensko-epidemiološkoj službi doma zdravlja pod mentorstvom epidemiologa (2 mjeseca) i u Kantonalnom zavodu za Javno zdravstvo (2 mjeseca).

2. Praktični rad u zdravstvenoj organizaciji, drugoj organizaciji ili zavodu u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretsko znanje i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio praktičnog staža u trajanju od četiri mjeseca, pripravnik provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos pod mentorstvom epidemiologa.

Član 22.

Plan specijalnog dijela pripravnika staža višeg zdravstvenog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

d) Višeg radiološkog tehničara

1. Teoretski i praktičan rad na radiološkom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno na radiološkom institutu	4 mjeseca
2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira pod mentorstvom radiologa	4 mjeseca

Član 23.

Specijalni dio pripravnika staža višeg radiološkog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad na radiološkom odjeljenju Kantonalne bolnice

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- vrste rada, organizacije rada i vrsta opreme;
- način pripremanja bolesnika za određeni dijagnostički postupak i izvođenja radnji u torokalnoj dijagnostici, snimanju kostiju i abdomena, kontrasnoj dijagnostici, dječjoj RTG dijagnostici;

- načina preuzimanja bolesnika za određeni terapijski postupak i načina provođenja radio terapije i obavljanja poslova kod lokalnih aplikacija izotopa;

- štetnog djelovanja agresivnih dijagnostičkih i terapeutičkih metoda u radiologiji;

- agresivnih krvavih metoda u radiologiji;
- načina korštenja zaštitnih sredstava.

Ovaj dio pripravnika staža u trajanju od četiri mjeseca, pripravnik provodi na radiološkom odjeljenju Kantonalne bolnice.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanje i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnika staža u trajanju od četiri mjeseca pripravnik ili volontir provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu, u kojoj je zasnovao radni odnos pod mentorstvom radiologa.

Član 24.

Plan specijalnog dijela pripravnika staža višeg zdravstvenog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

e) Višeg fizioterapeutskog tehničara

1. Rad u zdravstvenoj ustanovi za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju **6 mjeseci.**

1.1. Kineziterapija

i to: 1 mjesec u Kantonalnoj bolnici,

- 2 mjeseca u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Doma zdravlja Visoko.

1.2. Elektroterapija

3 mjeseca.

i to: 1 mjesec u Kantonalnoj bolnici,

- 2 mjeseca u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Doma zdravlja Visoko.

2. Rad u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Doma zdravlja Visoko **2 mjeseca.**

Član 25.

Specijalni dio pripravnika staža višeg fizioterapeutskog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Rad u zdravstvenoj ustanovi za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju

1.1. Kineziterapija

Iz kineziterapije pripravnik:

- upoznaje organizaciju rada;

- upoznaje kineziterapeutske principe i novije metode;

- primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji neuroloških, ortopedskih, internističkih, neurohirurških i drugih bolesnika;

- primjenjuje kineziterapeutske postupke kod ortopedskih bolesnika kao što su postupci za primjenu ortopedskih pomagala, vježbe hodanja, vježbe kod skolloza i ostalih deformiteta;

- primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji reumatskih bolesnika;

- primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji internističkih bolesnika.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od tri mjeseca pripravnik provodi u Kantonalnoj bolnici i mjesec i Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Domu zdravlja Visoko (2 mjeseca).

1.2. Elektroterapija

Iz elektroterapije pripravnik upoznaje:

- organizaciju rada i elektroterapeutske procedure;
- terapiju galvanskim strujama;
- fototerapiju (IR i UV);
- terapiju visokofrekventnim strujama;
- terapiju dijadarničkim strujama;
- terapiju ultrazvukom i dr.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od tri mjeseca pripravnik provodi u zdravstvenim ustanovama za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju pod mentorstvom fizijatra.

2. Rad u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada i Domu zdravlja Visoko

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi terapeutska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik provodi u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada (1 mjesec) i Domu zdravlja Visoko (1 mjesec).

Plan i program pripravničkog staža zdravstvenih radnika sa završenim srednjim usmjerjenim obrazovanjem i vaspitanjem za srednje složena i složena zanimanja

Član 26.

Plan i program pripravničkog staža zdravstvenih radnika sa završenim srednjim usmjerjenim obrazovanjem i vaspitanjem za srednje složena i složena zanimanja (u daljem tekstu: zdravstveni tehničar) dijeli se na opći dio pripravničkog staža koji je istovjetan za sve profile zdravstvenih tehničara i specijalni dio pripravničkog staža koji je specifičan za svaki profil zdravstvenog tehničara.

Član 27.

Plan pripravničkog staža zdravstvenog tehničara obuhvata:

a) Opći dio u trajanju od	1 mjesec.
1. Osnovi državnog uređenja, organizacija i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveno vaspitanje i zdravstvena evidencija	20 dana.
2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći, načinu i uvjetima rada u vanrednim prilikama	10 dana.
b) Specijalni dio u trajanju od	5 mjeseci.

Plan specijalnog dijela pripravničkog staža zdravstvenog tehničara utvrđuje se prema smjeru školovanja, odnosno prema profilima, i to za:

- a) medicinsku sestruru - tehničara, akušersku sestruru - tehničara,
- b) medicinskog laboranta,
- c) sanitarnog tehničara,
- d) stomatološku sestruru - tehničara,
- e) zubnog tehničara,
- f) farmaceutsko - kozmetičkog tehničara,
- g) medicinskog gipsera.

Član 28.

Opći dio pripravničkog staža zdravstvenog tehničara obavlja se prema sljedećem programu:

1. Osnovi državnog uređenja, organizacija i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveno vaspitanje i zdravstvena evidencija

Iz ove oblasti pripravnik obnavlja znanje o osnovama državnog uređenja (Ustav Bosne i Hercegovine, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i Ustav Kantona) i upoznaje:

- organizaciju zdravstvene zaštite (Zakon o zdravstvenoj zaštiti i prateći propisi);
- Statut i druge samoupravne opće akte zdravstvene ustanove, druge ustanove ili zajednice u kojoj je zasnovao radni odnos;
- osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva Bosne i Hercegovine;
- osnovne karakteristike zdravstvene evidencije i vitalne statistike;
- način procjene higijensko-epidemiološke situacije, obavezne imunizacije, protivepidemijske mјere;
- način sačinjavanja programa zdravstvenog vaspitanja;
- zdravstveno - vaspitni rad u zdravstvenoj ustanovi, školi, porodici i preduzeću.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 20 dana pripravnik provodi u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo.

2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći, načinu i uvjetima rada u vanrednim prilikama

Ova obuka obuhvata:

- način zaustavljanja krvarenja kod otvorenih povreda;
- prepoznavanje znakova unutrašnjeg krvarenja;
- postupak kod gubitka svijesti (kolaps, koma, prividna smrt);
- postupak sa psihotično nemirnim bolesnikom;
- način imobilizacije preloma;
- vještačko disanje;
- način i uvjete rada u vanrednim prilikama.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 10 dana pripravnik provodi u urgentnom bloku Kantonalne bolnice.

Član 29.

Plan specijalnog dijela pripravničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci obuhvata za:

a) medicinska sestra tehničar, akušerska sestra tehničar:

1. Rad u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti	2 mjeseca.
1.1. rad na internom odjeljenju	15 dana,
1.2. rad na hirurškom odjeljenju	15 dana,
1.3. rad na ginekološko - akušerskom odjeljenju	15 dana,
1.4. rad na pedijatrijskom odjeljenju	15 dana,
2. Rad na primarnoj zdravstvenoj zaštiti	1 mjesec.
3. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos	2 mjeseca.

Član 30.

Specijalni dio pripravničkog staža medicinske sestre-tehničara i akušerske sestre-tehničara, obuhvata se prema slijedećem programu:

1. Rad u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti**1. 1. Rad na internom odjeljenju**

Ovaj rad obuhvata opću i specijalnu njegu i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod kardiovaskularnih bolesnika, respiratornih bolesnika, bolesnika od bolesti digestivnog trakta, urogenitalnog sistema, endokrinoških bolesnika i kod hematoloških bolesnika.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na internom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.2. Rad na hirurškom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata:

- pripremu bolesnika za operaciju;
- pripremu ležaja i potrebnog pristora za prihvatanje bolesnika;
- praćenje promjena stanja i simptoma važnih u postoperativnom periodu;
- obavljanje postoperativne njegе bolesnika;
- pripremu pristora i asistiranje kod zahvata koji se obavljaju uz bolesnički krevet;
- pripremanje mjera za sprečavanje dekubitusa, respiratornih infekcija i infekcija rane;
- pripremanje materijala (zavojni materijal, instrumenti, rukavice i drugo) i vršenje sterilizacije.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na hirurškom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.3. Rad na ginekološko-akušerskom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata:

- brigu za higijenu bolesničke sobe i ličnu higijenu bolesnika, te preduzimanje mjera za sprečavanje hospitalne infekcije;
- davanje lijekova bolesnicima i pripremanje bolesnika za pojedine zahvate i pretrage;

- obavljanje svih radnji u vezi sa njegovom novorodenčadl i nedonoščadl;

- obavljanje svih radnji u vezi sa njegovom trudnicicom, porodicom i babinjare;

- pripremanje i provođenje sterilizacije šprica, instrumenata, rukavica i potrošnog materijala;

- obavljanje svih radnji u vezi sa njegovom ginekološkim bolesnicicom.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na ginekološko-akušerskom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.4. Rad na pedijatrijskom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata:

- pranje, presvlačenje i hranjenje bolesnog djeteta, održavanje higijene ležaja, mjerjenje pulsa, disanja, tjelesne težine, temperature i praćenje drugih indikatora stanja bolesnog djeteta;

- pripremu pristora i asistiranje kod dijagnostičkih i terapeutičkih postupaka kod djece;

- sudjelovanje u hitnim intervencijama, kao što su utopljavanje, sniženje temperature, mehaničke metode reanimacije i druge koje odredi mentor;

- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih radnji kod kardiovaskularnih, respiratornih, digestivnih, nefroloških i drugih bolesničkih.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana, pripravnik provodi na pedijatrijskom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

2. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata:

- učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite trudnicama i majkama u okviru dispanzera i savjetovališta;

- učestvovanje u planiranju porodice, u ranom otkrivanju malignih oboljenja genitalnih organa i dojke;

- učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite novorodenčadi, dojenčadi, malog, predškolskog i školskog djeteta;

- učestvovanje u radu službe opće medicinske doma zdravlja;

- učestvovanje u patronažnom radu;

- upoznavanje zdravstveno-administrativnih poslova kao što su popunjavanje raznih obrazaca, kontrola ispravnosti zdravstvene knjižice, popunjavanje uputnica za bolničko liječenje, laboratorijske pretrage, banjsko liječenje, doznaka za naknadu ličnog dohotka i slično;

- upoznavanje sa vodenjem obaveznih izvještaja (knjiga liječnika, zdravstvenih kartona, nalazi za historiju bolesti i slično).

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od jednog mjeseca pripravnik provodi u domu zdravlja gdje je u skladu sa standardima i normativima formiran dispanzer za zaštitu majke i djece, ginekološko-akušerski dispanzer i dječji dispanzer.

3. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi i drugoj zdravstvenoj ustanovi ili zavodu u kojoj zdravstveni tehničar - pripravnik je zasnovao radni odnos ili volontira.

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Član 31.

Plan specijalnog dijela pripravnikačkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci, obuhvata za:

b) medicinskog laboranta

1. Teoretsku i praktičnu obuku u laboratorijskom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno kliničkim laboratorijskim centrima	3 mjeseca.
2. Pripravnički rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos	2 mjeseca.

Član 32.

Specijalni dio pripravnikačkog staža medicinskog labaranta obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretska i praktična obuka u laboratorijskom odjeljenju Kantonalne bolnice, odnosno kliničkim laboratorijskim centrima i Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo

Ova obuka obuhvata:

- upoznavanje načina rada u biohemijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj i drugim laboratorijama;
- izvođenje određenih praktičnih zadataka pod kontrolom mentora u općoj biohemijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj, hematološkoj, mikrobiološkoj i drugim laboratorijama;
- upoznavanje SI mernog sistema;
- upoznavanje načina kontrole nalaza u laboratorijama i obavezne administracije.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od tri mjeseca, pripravnik provodi isključivo u laboratorijskom odjeljenju Kantonalne bolnice (2 mjeseca) i laboratoriju Kantonalnog zavoda za javno zdravstvo (1 mjesec).

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi i drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu

sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik provodi u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Član 33.

Plan specijalnog dijela pripravnikačkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od od pet mjeseci, obuhvata za:

c) Sanitarnog tehničara

1. Teoretsku i praktičnu obuku iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora	3 mjeseca.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira	2 mjeseca.

Član 34.

Specijalni dio pripravnikačkog staža sanitarnog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretska i praktična obuka iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora

Ova obuka obuhvata upoznavanje:

- metoda provođenja protivepidemijskih mjeru kod pojave zaraznih bolesti, kao i u vanrednim uvjetima;
- postupka kod obrade klicnoša i metoda rada za sanaciju endemskih žarišta crnjevih zaraznih bolesti;
- metoda i tehnike izvođenja obaveznih imunizacija;
- sanitarnog režima na zaraznim odjeljenjima, njenog infektivnog bolesnika;
- obradom mrtvaca;
- načina uzimanja i slanja uzoraka vode radi ispitivanja njene higijenske ispravnosti;
- dispozicija vodoopskrbnih objekata;
- načina provođenja sanitarnog nadzora komunalnih objekata;
- načina kontrole zdravstveno - tehničkih i higijenskih uvjeta objekata ishrane i načina vršenja uvida u tehnički proces živežnih namirnica;
- načina kontrole zdravstveno - tehničkih i higijenskih uvjeta u predškolskim i školskim objektima.

Pored toga pripravnik se praktično obučava u službi sanitarne inspekcije i na poslovima dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od tri mjeseca pripravnik obavlja u higijensko-epidemiološkoj službi doma zdravlja koji ima u stalnom radnom odnosu specijalistu epidemiologa i Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu

jelosti odgovaraju opisu tih poslova i radnih zadataka. U skladu sa ovim pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Član 35.

Plan specijalnog dijela pripravnikačkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci, obuhvata za:

d) Stomatološku sestruru - tehničara

1. Teoretski i praktičan rad konsultativnoj specijalističkoj stomatološkoj zaštiti i to:

- 1 mjesec kod specijaliste ortodonta,
- 1 mjesec kod specijaliste protetičara,
- 15 dana kod oralnog hirurga,
- 15 dana kod maksilo-facialnog

hirurga 3 mjeseca.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira 2 mjeseca.

Član 36.

Specijalni dio pripravnikačkog staža stomatološke sestre - tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad u konsultativnoj specijalističkoj stomatološkoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- način rada u stomatološkom-rentgen kabinetu;
- način rada u odjeljenju za protetiku (upoznavanje savremenih metoda koji se trenutno koriste u protetici);
- način rada odjeljenja za bolesti usta, zuba, za oralnu hirurgiju i principa rada u sterilizaciji;
- način vodenja specijalnih zdravstveno-administrativnih poslova (vaganje zlata, naplaćivanje zlata i slično).

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od tri mjeseca pripravnik provodi u odgovarajućim jedinicama konsultativno-specijalističke stomatološke zaštite i to kod specijaliste ortodonta (1 mjesec), kod specijaliste protetičara (1 mjesec), specijaliste oralne hirurgije (15 dana) i kod specijaliste protetičara (15 dana).

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Član 37.

Plan specijalnog dijela pripravnikačkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci, obuhvata za:

e) Zubnog - tehničara

1. Teoretski i praktični rad u konsultativno - specijalističkoj zaštiti u protetici (2 mjeseca) i specijal. ortodont (1 mjesec)

3 mjeseca.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

2 mjeseca.

Član 38.

Specijalni dio pripravnikačkog staža zubnog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad u konsultativno - specijalističkoj stomatološkoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- organizacije i rada stomatološke ambulante i rentgen kabineta;
- načina vodenja specijalnih zdravstveno-administrativnih poslova (vaganje zlata, naplaćivanje zlata i slično);
- savremenih materijala koji se trenutno koriste u protetici;

- mobilne protetike (totalna i parcijalna proteza, parcijalna proteza sa metalnom pločom i retencionim sistemom, specijalna proteza sa cek-ankerima, parcijalna proteza - štek - tehnička i izrada splintova kod lomova čeljusti);

- fiksne protetike (akrilatna navlaka, livena fasetirana navlaka, jednodjelna livena navlaka, fasetirani članovi u mostu, porculanska navlaka, porculanska u kombinaciji sa metalnom i porculanski most);

- metoda i načina izrade ortodontskih aparata.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od tri mjeseca pripravnik provodi u odgovarajućim jedinicama konsultativno-specijalističke stomatološke zaštite i to kod specijaliste protetičara 2 mjeseca i specijaliste ortodonta 1 mjesec.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravnikačkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Član 39.

Plan specijalnog dijela pripravničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci obuhvata za:

f) Farmaceutsko-kozmetičkog tehničara:

1. Teoretski i praktičan rad u galenskoj laboratoriji	3 mjeseca.
2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira	2 mjeseca.

Član 40.

Specijalni dio pripravničkog staža farmaceutsko-kozmetičkog tehničara obavlja se prema sljedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad u galenskoj laboratoriji Apoteke "Zdravljje" Zenica

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- opreme u galenskoj laboratoriji (apotekarska poma-gala i aparati, princip na kojem rade);
- najčešćih fizikalno-hemijskih reakcija u galenskoj laboratoriji;
- najosnovnijih fizikalno-hemijskih konstanti, farmaceutskih sirovina, izgleda, kvaliteta, uskladivanje i čuvanja, identifikacije farmaceutskih sirovina i određivanje fizikalnih konstanti;
- PHJ-III njenog sadržaja, značaj i osnov za korištenje, ostalih priručnika za izradu laboratorijskih otpadnina i kozmetičkih preparata;
- pojedinih vrsta galenskih pripravaka prema PHJ-III i način i njihove izrade;
- mјere zaštite na radu u apotekama (požar, eksplozije).

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od tri mjeseca pripravnik provodi u apoteci - galenski laboratorij apoteke "Zdravljje" Zenica.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Član 41.

Plan specijalnog dijela pripravničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci obuhvata za:

g) Medicinskog gipsera:

1. Rad u gipsaoni	3 mjeseca.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

2 mjeseca.

Član 42.

Specijalni dio pripravničkog staža medicinskog gipsera obavlja se prema sljedećem programu:

1. Rad u gipsaoni

Ovaj rad obuhvata:

- pripremu prostora i sredstava za rad;
- obezbjeđenje materijala za rad;
- izradu i stavljanje gipsanih zavoja za immobilizaciju frakturna ili dijelova povrijeđenog tijela, prema uputstvima ljekara;
- skidanje gipsanih zavoja sa bolesnika na zahtjev ljekara;
- održavanje opreme i sredstava za rad.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od tri mjeseca pripravnik provodi u gipsaonama hirurških, ortopedskih, odnosno traumatoloških odjeljenja Kantonalne bolnice.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će pripravnik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obim i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. U skladu sa ovim, pripravnik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od dva mjeseca pripravnik provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

III STRUČNI ISPIT**Član 43.**

Stručni ispit se polaže, po pravilu, neposredno nakon obavljenog pripravničkog staža, a najkasnije nakon šest mjeseci.

Član 44.

Nakon obavljenog pripravničkog staža, zdravstveni radnik podnosi prijavu za polaganje stručnog ispita zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili kao volonter, na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 2). Uz prijavu se prilaže popunjena i ovjerena pripravnička knjžica.

Ustanova, druga ustanova ili zavod iz prethodnog stava ovjerava tačnost podataka unesenih u prijavu za polaganje stručnog ispita i dužna je istu dostaviti Ministarstvu zdravlja (u daljem tekstu: Ministarstvo), u roku od 10 dana od podnošenja prijave.

Rješenje o odobravanju polaganja stručnog ispita donosi ministar.

Član 45.

Po izdatom rješenju o odobrenom polaganju stručnog ispita, stručni ispit se polaže pri Ministarstvu.

Stručni ispit se polaže pred ispltnom komisijom koju iz reda odgovarajućih stručnjaka imenuje rješenjem ministar za svaki stručni naziv zdravstvenog radnika posebno.

Član 46.

Ispitna komisija sastoji se od 3 do 5 članova, a imenuje se na vrijeme od dvije godine.

Rješenjem o imenovanju ispitne komisije određuje se predsjednik i članovi ispitne komisije.

Član 47.

Stručni ispit je javan, a polaze se usmeno.

Stručni ispit obuhvata sve sadržaje programa pripravničkog staža za pojedine stručne nazive za koje se pripravnik ospozobljava.

Član 48.

Ocjena o uspjehu i ospozobljenosti kandidata za samostalan rad određuje se sa: "položio" ili "nije položio".

Ispitna komisija jednoglasno donosi odluku o uspjehu kandidata. Predsjednik ispitne komisije saopćava kandidatu uspjeh u prisustvu svih članova komisije.

Član 49.

Pripravnik koji ne položi stručni ispit za stručni naziv višeg zdravstvenog tehničara iz najviše jedne predmetne cjeline, a pripravnik koji ne položi stručni ispit za stručni naziv zdravstveni tehničar iz najviše dvije predmetne cjeline, ima pravo polaganja popravnog ispita iz tih predmetnih cjelina u roku koji odredi ispitna komisija, koji ne može biti kraći od 2 mjeseca.

Rok iz prethodnog stava ne može biti duži od šest mjeseci.

Ako pripravnik ne položi popravni ispit smatra se da ispit nije položio, te isti mora u cijelosti polagati.

Član 50.

Nakon položenog stručnog ispita pripravnik dobija uvjerenje o položenom stručnom ispitu, na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 3).

Uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdaje Ministarstvo koje potpisuje ministar.

Član 51.

U toku stručnog ispita vodi se zapisnik na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 4).

Zapisnik vodi sekretar komisije imenovan rješenjem Ministarstva.

Član 52.

O pripravnicima koji su položili stručni ispit vodi se knjiga evidencije na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 5).

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 53.**

Troškove polaganja ispita snosi kandidat, ukoliko zdravstvena ustanova iz koje kandidat dolazi ne odluči da ih ona snosi.

Visinu troškova iz prethodnog stava određuje ministar.

Član 54.

Pripravnik koji je počeo pripravnički staž po odredbama Pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika ("Službeni list SR BiH", broj: 25/84), isti će obaviti na način i u skladu sa odredbama tog pravilnika.

Član 55.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika neće se primjenjivati Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika ("Službeni list SR BiH", broj 25/84) na području Zeničko-dobojskog kantona.

Član 56.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: _____/98.

Zenica, _____/98.

MINISTAR
Prof. dr Ajanović Ekrem, s.r.
*****

EVIDENCIJA O PRIPRAVNIKU

(Prezime, očeve ime i ime)

zdravstveni radnik-ca _____

roden-a _____ godine, u _____, na školi _____, završio-la _____ u _____
(mjesto i datum završetka škole)I stekao-la stručni naziv _____ profil _____
Pripravnički staž počeo-la obavljati _____ (datum početka staža)I završio-la _____ prema planu i programu koji je utvrđen
(datum završetka staža)

Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 2/99) za stručni naziv _____, profil _____ prema slijedećem rasporedu iz:

1. _____ (navesti predmetne cjeline iz plana za svaki stručni naziv)
Od _____ do _____ u _____
2. _____ (naziv i mjesto zdravstvene ustanove)
Od _____ do _____ u _____
3. _____
Od _____ do _____ u _____
4. _____
Od _____ do _____ u _____
5. _____
Od _____ do _____ u _____
6. _____
Od _____ do _____ u _____
7. _____
Od _____ do _____ u _____
8. _____
Od _____ do _____ u _____
9. _____
Od _____ do _____ u _____
10. _____
Od _____ do _____ u _____
11. _____
Od _____ do _____ u _____
12. _____
Od _____ do _____ u _____
13. _____
Od _____ do _____ u _____
14. _____
Od _____ do _____ u _____

M.P.

REFERENT ZA KADROVE

**PRIJAVA
ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA**

(naziv i sjedište zdravstvene ustanove, druge ustanove ili zavoda u kojoj je kandidat zasnovao radni odnos)

Prijavljujem se za polaganje stručnog ispita za stručni naziv _____

O SEBI DAJEM Slijedeće podatke:

Prezime, očevo ime i име _____
 Dan, mjesec i godina rođenja _____
 Mjesto rođenja _____ Općina _____
 Broj lične karte i ko je izdao _____
 Završeno stručno obrazovanje _____
 Pripravnički staž proveo -la sam od _____
 do _____ u ukupnom trajanju od _____

_____ (mjesto i datum)

_____ (potpis kandidata)

Tačnost podataka unesenih u prijavu ovjerava:

M.P.

(Potpis rukovodioca zdravstvene ustanove,
druge ustanove ili zavoda u kojoj je
kandidat zasnovao radni odnos)

Ministarstvu zdravlja Zeničko-dobojskog kantona

Dostavlja se prijava kandidata _____
za polaganje stručnog ispita za stručni naziv _____
na dalji postupak.

PRILOG:

M.P.

RUKOVODILAC

Obrazac broj 4
Format 21 x 30 cm
Broj knjige evidencije ____/____

ZAPISNIK O POLAGANJU STRUČNOG ISPITA

Za zvanje _____
Ispit polaže _____
rođen-a _____ godine u _____
Općina _____
a završio-la je školu _____
dana _____ i obavila pripravnički staž za zvanje, _____ dana _____ godine.
Zdravstveni radnik zaposlen u _____

Polaganje ispita odobreno je rješenjem MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, broj: _____ od _____ godine.

Kandidat je završio _____ dana _____ godine, i obavio pripravnički staž za zvanje _____ dana _____ godine.

Ispit polaže pred Ispitnom komisijom, koja je obrazovana rješenjem MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, broj: _____ od _____ godine.

Ispit polaže po programu propisanom u članu _____ Pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 2/99) za stručni naziv _____ dana _____ godine.

Strana 2.

Kandidat je polagao stručni ispit dana _____ godine, sa početkom u _____ sati.
Iz pojedinih predmetnih cjelina postavljena su slijedeća pitanja:

Napomena: Cijela stranica je ostavljena za ispisivanje pitanja.

Strana 3.

Poslije završenog ispitivanja komisija je donijela slijedeći zaključak:

1. Kandidat je sposoban za samostalan rad.

2. Kandidat je upućen na ponovni - popravni ispit iz _____

Popravni ispit polagat će dana _____ godine u _____ sati.

Sekretar
komisije

Članovi
komisije

Predsjednik
komisije

Potpis
kandidata

Popravni ispit kandidat je polagao dana _____ godine.
Na popravnom ispit u postavljena su slijedeća pitanja: _____

Poslije završenog ispitivanja na popravnom ispit komisija je donijela slijedeći zaključak:

1. Kandidat je sposoban za samostalan rad.

2. Kandidat nije sposoban za samostalan rad.

Sekretar
komisije

Članovi
komisije

Predsjednik
komisije

Potpis
kandidata

5.

Na temelju članka 106. stavak 2. u vezi sa člankom 109. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 29/97), ministar zdravlja, donosi:

**PRAVILNIK
O VJEŽBENIČKOM STAŽU I STRUČNOM
ISPITU ZDRAVSTVENIH DJELATNIKA**

I OPĆE ODREDBE**Članak 1.**

Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti i način obavljanja vježbeničkog staža i polaganja stručnog ispita zdravstvenih djelatnika sa stručnim nazivima: viši zdravstveni tehničar i zdravstveni djelatnik sa završenim srednjim obrazovanjem i odgojem za srednje složena i složena zanimanja.

Članak 2.

Vježbenički staž predstavlja organiziran oblik teoretskog i praktičnog osposobljavanja zdravstvenih djelatnika iz prethodnog članka za samostalan rad (u daljem tekstu: vježbenici).

Vježbenički staž traje za više zdravstvene tehničare devet mjeseci a za zdravstvene djelatnike sa završenim srednjim obrazovanjem i vaspitanjem za srednje složena i složena zanimanja šest mjeseci.

Članak 3.

Stručni ispit predstavlja provjeru teoretske i praktične osposobljenosti vježbenika za samostalan rad nakon obavljenog vježbeničkog staža.

Članak 4.

Vježbenici mogu otpočeti obavljanje vježbeničkog staža, ako su nakon sticanja obrazovanja u srednjim i na višim školskim ustanovama za odgovarajuće zvanje zasnovali radni odnos ili volontiraju u ustanovi koja obavlja zdravstvenu djelatnost (u daljem tekstu: zdravstvena ustanova) ili u privatnoj praksi, odnosno drugoj ustanovi ili zavodu koji vrši odredene poslove i zadatke zdravstvene zaštite (u daljem tekstu: druga ustanova ili zavod) sukladno zakonu.

Članak 5.

Zdravstvena ustanova u kojoj je zdravstveni djelatnik zasnovao radni odnos ili volontira izdaje vježbeniku vježbeničku knjižicu čiji je oblik i sadržaj propisan ovim pravilnikom, utvrđuje vrijeme početka vježbeničkog staža i upućuje vježbenika na obavljanje vježbeničkog staža prema planu i programu navedenom u knjižici, sukladno stručnom nazivu zdravstvenog djelatnika.

Članak 6.

Zdravstvena ustanova u kojoj je zdravstveni djelatnik zasnovao radni odnos ili volontira dužna je da vodi evi-

denciju o vježbeniku na obrascu koj je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac broj 1.).

Članak 7.

Vježbenički staž obavlja se po planu i programu vježbeničkog staža koji su utvrđeni ovim pravilnikom.

Plan i program vježbeničkog staža upisuju se u vježbeničku knjižicu.

Članak 8.

Nakon obavljanja pojedinih dijelova vježbeničkog staža u vježbeničku knjižicu unose se podaci o vremenu i mjestu gdje se dio vježbeničkog staža obavlja, a ovjeru ovih podataka svojim saksimilom, potpisom i pečatom zdravstvene ustanove vrši osoba (mentor) pod čijim nadzorom je obavljen dio vježbeničkog staža.

Funkciju mentora obavlja zdravstveni djelatnik sa iskustvom u struci kojeg imenuje ravnatelj zdravstvene ustanove.

Članak 9.

Vježbenički staž obavlja se bez prekida.

U slučaju bolesti, porodičnog odsustva i vojne vježbe prekida se vježbenički staž i produžava za vrijeme koliko je prekid trajao.

Prekid iz prethodnog stava na zahtjev vježbenika održava ministar zdravlja Kantona (u daljem tekstu: ministar).

Članak 10.

Zdravstvena ustanova u kojoj je vježbenik ili volonter zasnovao radni odnos dužna je omogućiti vježbeniku obavljanje vježbeničkog staža po odredbama ovog pravilnika.

Zdravstvena ustanova, druga ustanova ili zavod u kojoj se prema odredbama ovog pravilnika obavlja vježbenički staž dužna je vježbenicima omogućiti obavljanje vježbeničkog staža.

Članak 11.

Inozemni državlјani koji su sukladno Zakonu zasnovali radni odnos u zdravstvenoj ustanovi na teritoriji Bosne i Hercegovine, mogu polagati stručni ispit po odredbama ovog pravilnika.

II PLAN I PROGRAM VJEŽBENIČKOG STAŽA**Članak 12.**

Plan i program vježbeničkog staža utvrđeni su za svaki stručni naziv zdravstvenog djelatnika posebno, i to:

1. višeg zdravstvenog tehničara,
2. zdravstvene djelatnike sa završenim srednjim medicinskim obrazovanjem i odgojem za srednje složena i složena zanimanja.

Vježbenički staž obavlja se redoslijedom koji je utvrđen planom vježbeničkog staža.

Plan i program vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara

Članak 13.

Plan i program vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara dijeli se na opći dio vježbeničkog staža koji je istovjetan za sve profile viših zdravstvenih tehničara i specijalni dio koji je specifičan za svaki profil višeg zdravstvenog tehničara.

Članak 14.

Plan vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara obuhvata:

a) Opći dio u trajanju od	1 mjesec.
1. Temeljni državnog ustroja, ustrojstvo i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveno vaspitanje i zdravstvena evidencija	20 dana.
2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama	10 dana.
b) Specijalni dio u trajanju od	8 mjeseci.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara utvrđuje se prema smjeru školovanja, odnosno prema profilima i to za:

- a) višeg medicinskog tehničara,
- b) višeg medicinskog laboranta,
- c) višeg sanitarnog tehničara,
- d) višeg radiološkog tehničara,
- e) višeg fizioterapeutskog tehničara.

Članak 15.

Opći dio vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara obavlja se prema sljedećem programu:

1. Temeljni državnog ustroja, ustrojstvo i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveni odgoj i zdravstvena evidencija.

Iz ove oblasti vježbenik obnavlja znanje o temeljima državnog ustroja (Ustav Bosne i Hercegovine, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i Ustav Zeničko-dobojskog kantona) i upoznaje:

- ustroj zdravstvene zaštite (Zakon o zdravstvenoj zaštiti i prateći propisi);
- statut i druge normativne akte zdravstvene ustanove, ustanove zavoda u kojoj je zasnovao radni odnos;
- osnovne karakteristike zdravstvenog stanja pučanstva Bosne i Hercegovine;
- osnovne karakteristike zdravstvene evidencije i vitalne statistike;
- načine procjene higijensko-epidemiološke situacije, obvezantne imunizacije i protuepidemijske mjere;
- način sačinjavanja programa zdravstvenog odgoja;
- zdravstveno odgojni rad u zdravstvenoj ustanovi, školi, obitelji, predškolskoj ustanovi i privatnoj praksi;

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 20 dana, vježbenik provodi u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo.

2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama.

Ova obuka obuhvata:

- način zaustavljanja krvarenja kod otvorenih povreda;
- prepoznavanje znakova unutarnjeg krvarenja;
- postupak kod gubitka svijesti (kolaps, korna, prividna smrt);
- postupak sa psihotično nemirnim bolesnikom;
- način immobilizacije prijeloma;
- umjetno dišanje;
- način i uvjete rada u izvanrednim prilikama.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 10 dana, vježbenik provodi u urgentnom bloku Kantonalne bolnice.

Članak 16.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara pod kontrolom mentora u trajanju od osam mjeseci provodi se sukladno odredbama ovog pravilnika, a obuhvata za:

a) Višeg medicinskog tehničara

1. Rad u bolničko-zdravstvenoj zaštiti	4 mjeseca
1.1. rad na internom odjelu	1 mjesec i
	15 dana
1.2. rad na kirurškom odjelu	1 mjesec
1.3. rad na ginekološko-akušerskom odjelu	15 dana
1.4. rad na pedijatrijskom odjelu	1 mjesec
2. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	2 mjeseca
3. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira	2 mjeseca.

Članak 17.

Specijalni dio vježbeničkog staža višeg medicinskog tehničara obavlja se prema sljedećem programu:

1. Rad u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti

1.1. Rad na internom odjelu

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje ustroja rada na odjelu;
- obavljanje opće i specijalne njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod kardiovaskularnih bolesnika i upoznavanje načina rada koronarne jedinice;
- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod respiratornih bolesnika, sudjelovanje u pripremi pribora i pripremi bolesnika za zahvate kao što su bronhoskopija, pleuralna punkcija i drugi zahvati koje odredi mentor;
- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod bolesti digestivnog trakta, upoznavanje sa dijetalnom ishranom, osobito sa ulkusnom i hepatičnom dijetom;

- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod bolesnika od bolesti urogenitalnog sustava;

- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko - tehničkih postupaka kod endokrinoloških bolesnika, posebno kod dijabetičnih bolesnika;

- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko - tehničkih postupaka kod hematoloških bolesnika.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od jedan mjesec i petnaest dana vježbenik provodi na internom odjelu Kantonalne bolnice ili Opće bolnice.

1.2. Rad na kirurškom odjelu

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje ustroja rada na odjelu;
- pripremu ležaja i potrebnog pribora za prihvatanje operiranog bolesnika;

- pripremu bolesnika za operaciju;

- praćenje promjene stanja, naročito u odnosu na mokrenje, stolcu, kašalj, tjelesnu temperaturu, bolove, puls i tlak i druge simptome važne u postoperativnom periodu;

- obavljanje postoperativne njegе bolesnika;

- pripremu pribora i asistiranje kod zahvata koji se obavljaju uz bolesnički krevet, zaustavljanje krvarenja, previjanje, vađenje šavova, uvodenje sondi i drenova, isplitanje želuca i druge zahvate koje odredi mentor;

- poduzimanje mјera za sprječavanje dekubitusa i postoperativnih infekcija rane;

- izvođenje vježbi za rehabilitaciju u tijeku liječenja bolesnika;

- pripremu materijala (zavojni materijal, instrumente, rukavice, i druge) i vršenje sterilizacije.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od jedan mjesec vježbenik provodi na kirurškom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.3. Rad na ginekološko - akušerskom odjelu

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje ustroja rada na odjelu;

- brigu o higijeni bolesničke sobe i osobnoj higijeni bolesnika, te poduzimanje mјera za sprječavanje hospitalne infekcije;

- davanje lijekova bolesnicama i pripremanje bolesnika za pojedine zahvate i pretrage;

- svih radnji u svezi sa njegovom novorođenčadl i nedonoščadi, kao što su primjena principa asepsa - antisepsa, osnovna njega djeteta, njega djeteta u inkubatoru, njega djeteta sa respiratornim smetnjama, VCG vakcinacija i drugo;

- obavljanje svih radnji u svezi sa njegovom trudnicu, porodilje i babiljnare, priprema trudnice i asistiranje kod poroda, provodenje kontrolc općeg stanja porodilje poslije poroda;

- pripremu i provodenje sterilizacije šprica, instrumenata, rukavica i potrošnog materijala;

- obavljanje svih radnji u svezi sa njegovom ginekološkim bolesnicu kao što su priprema bolesnice za operaciju, priprema pribora i asistiranje kod kiretaže, punk-

cija, ekszizija, instilacija, kolposkopija, previjanje i vadenje šavova, priprema i izvođenje kateterizacije.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od jedan mjesec vježbenik provodi na ginekološko - akušerskom odjelu Kantonalne bolnice ili Opće bolnice.

1.4. Rad na pedijatrijskom odjelu

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje ustroja rada na odjelu;

- pranje, presvlačenje i hranjenje bolesnog djeteta, održavanje higijene i dezinfekciju ležaja, mjerjenje pulsa, disanja, tjelesne težine, temperature i praćenje drugih indikatora stanja bolesnog djeteta;

- pripremu pribora i pružanje pomoći kod dijagnostičkih i terapeutskih postupaka kod djece;

- sudjelovanje u hitnim intervencijama, kao što su utopljavanje, snižavanje temperature, mehaničke metode reanimacije i druge koje odredi mentor;

- obavljanje njegе i izvođenje medicinsko-tehničkih radnji kod kardiovaskularnih, respiratornih, digestivnih, nefroloških i drugih bolesnika.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od jedan mjesec vježbenik provodi na pedijatrijskom odjelu Kantonalne bolnice ili Opće bolnice.

2. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata:

- upoznavanje načina i ustroja rada dispanzera i savjetovališta za djecu i mladež, žene i trudnice, i u okviru toga učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite trudnicama i majkarna;

- učestvovanje u planiranju obitelji i ranom otkrivanju malignih oboljenja genitalnih organa i dojke;

- učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite novorodenčadi, dojenčeta, malog, predškolskog i ško-iskog djeteta;

- učestvovanje u radu službe opće medicine doma zdravlja;

- učestvovanje u polivalentnoj zaštiti obitelji;

- upoznavanje zdravstveno-administrativnih poslova, kao što su popunjavanje raznih obrazaca, kontrola ispravnosti zdravstvene knjižice, popunjavanje uputnica za bolničko liječenje, laboratorijske pretrage, banjsko liječenje, doznaka za nadoknade osobnog dohotka i slično;

- upoznavanje vodenja obvezatnih izvješća (knjiga lijekova, zdravstvenih kartona, nalazi za povijest bolesti i slično).

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik provodi u Kantonalnoj i Općoj bolnici, te u domu zdravlja koji sukladno sa standardima i normativima imaju specijalistu pedijatra, specijalistu školske medicine, kao i priznata savjetovališta.

3. Praktični rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar - vježbenik zasnovao radni odnos

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita.

Vrsta, obseg i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu poslova i zadataka.

Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos sukladno odredbama ovog pravilnika.

Članak 18.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

b) višeg medicinskog laboranta

1. Teoretsku i praktičnu obuku u laboratorijskim odjelima Kantonalne bolnice i to: (3 mjeseca), i Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo (1 mjesec)	4 mjeseca.
2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira pod mentorom	4 mjeseca.
odgovarajuće stručne spreme	

Članak 19.

Specijalni dio vježbeničkog staža višeg medicinskog laboranta obavlja se prema sljedećem programu:

1. Teoretska i praktična obuka u laboratorijskim odjelima Kantonalne bolnice i laboratoriju Kantonalnog zavoda za javno zdravstvo

Ova obuka obuhvata:

- upoznavanje načina i ustroja rada u općoj blokernijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj i drugim laboratorijama;
- izvođenje određenih praktičnih zadataka pod kontrolom mentora u općoj blokernijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj, hematološkoj, mikrobiološkoj i drugim laboratorijama;
- upoznavanje SI mjerljivog sustava;
- upoznavanje načina kontrole nalaza u laboratorijama i obvezatne administracije.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od četiri mjeseca vježbenik provodi u laboratorijsima Kantonalne bolnice i laboratoriju Kantonalnog zavoda javnog zdravstva za oblast sanitarno-kemijske.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od četiri mjeseca pripravnik provodi u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je zasnovao radni odnos.

Članak 20.

Plan specijalnog dijela vježbovničkog staža višeg sanitarnog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

c) Višeg sanitarnog tehničara

1. Teoretsku i praktičnu obuku iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo	4 mjeseca.
2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos pod mentorstvom epidemiologa	4 mjeseca.

Članak 21.

Specijalni dio vježbeničkog staža višeg sanitarnog tehničara obavlja se prema sljedećem nadzoru:

1. Teoretska i praktična obuka iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora

Ova obuka obuhvata upoznavanje:

- ustrojstva i načina rada higijensko-epidemiološke službe;
- metoda provođenja protu epidemijskih mjera, kod pojavе zaraznih bolesti, kao i provođenja protu epidemijskih mjera u izvanrednim uvjetima;
- postupka kod obrade kliničnoša i metoda rada na sanaciji endemskih žarišta, crnjevnih zaraznih bolesti;
- metoda i tehniku izvođenja obveznih imunizacija;
- sanitarnog režima na zaraznim odjelima;
- njega infektivnog bolesnika;
- obrada mrtvaca;
- načina uzimanja i slanja uzoraka vode poradi ispitivanja njene higijenske ispravnosti;
- dispozicija vodoopskrbnih objekata;
- načina provođenja sanitarnog nadzora komunalnih objekata;
- način kontrole zdravstveno - tehničkih i higijenskih uvjeta u predškolskim i školskim objektima.

Pored toga vježbenik se praktično obučava u službi sanitarno-inspekcije i na poslovima dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od četiri mjeseca vježbenik provodi u higijensko-epidemiološkoj službi doma zdravlja pod mentorstvom epidemiologa (2 mjeseca) i u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo (2 mjeseca).

2. Praktični rad u zdravstvenoj organizaciji, drugoj organizaciji ili zavodu u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, obseg i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladnom ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretsko znanje i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio praktičnog staža u trajanju od četiri mjeseca, vježbenik provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos pod mentorstvom epidemiologa.

Članak 22.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

d) Višeg radiološkog tehničara

1. Teoretski i praktičan rad na radiološkom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno na radiološkom institutu

4 mjeseca.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira pod mentorstvom radiologa

4 mjeseca.

Članak 23.

Specijalni dio vježbeničkog staža višeg radiološkog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad na radiološkom odjelu Kantonalne bolnice

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- vrste rada, ustroja rada i vrsta opreme;
- način pripremanja bolesnika za određeni dijagnostički postupak i izvođenja radnji u torokalnoj dijagnostici, snimanju kostiju i abdomena, kontrasnoj dijagnostici, dječjoj RTG dijagnostici;
- načina preuzimanja bolesnika za određeni terapijski postupak i načina provođenja radio terapije i obavljanja poslova kod lokalnih aplikacija izotopa;
- štetnog djelovanja agresivnih dijagnostičkih i terapeutskih metoda u radiologiji;
- agresivnih krvavih metoda u radiologiji;
- načina korištenja zaštitnih sredstava.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od četiri mjeseca, vježbenik provodi na radiološkom odjelu Kantonalne bolnice.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je viši zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede određene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od četiri mjeseca vježbenik ili volonter provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu, u kojoj je zasnovao radni odnos pod mentorstvom radiologa.

Članak 24.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža višeg zdravstvenog tehničara u trajanju od osam mjeseci obuhvata za:

e) Višeg fizioterapeutskog tehničara

1. Rad u zdravstvenoj ustanovi za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju

6 mjeseci.

1.1. Kineziterapija

- 1 to: 1 mjesec u Kantonalnoj bolnici,
- 2 mjeseca u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Doma zdravlja Visoko.

3 mjeseca.

1.2. Elektroterapija

- 1 to: 1 mjesec u Kantonalnoj bolnici,
- 2 mjeseca u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Doma zdravlja Visoko.

3 mjeseca.

2. Rad u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Doma zdravlja Visoko

2 mjeseca.

Članak 25.

Specijalni dio vježbeničkog staža višeg fizioterapeutskog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Rad u zdravstvenoj ustanovi za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju

1.1. Kineziterapija

Iz kineziterapije vježbenik:

- upoznaje ustroj rada;
- upoznaje kineziterapeutske principe i novije metode;
- primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji neuroloških, ortopedskih, internističkih, neurokirurških i drugih bolesnika;

- primjenjuje kineziterapeutske postupke kod ortopedskih bolesnika kao što su postupci za primjenu ortopedskih pomagala, vježbe hodanja, vježbe kod skolloza i ostalih deformiteta;

- primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji reumatskih bolesnika;

- primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji internističkih bolesnika.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca vježbenik provodi u Kantonalnoj bolnici (1 mjesec) i Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada ili Domu zdravlja Visoko (2 mjeseca).

1.2. Elektroterapija

Iz elektroterapije pripravnik upoznaje:

- ustroj rada i elektroterapeutske procedure;
- terapiju galvanskim strujama;
- fototerapiju (IR i UV);
- terapiju visokofrekventnim strujama;
- terapiju dijadinamičkim strujama;
- terapiju ultrazvukom i dr.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca vježbenik provodi u zdravstvenim ustanovama za fizi-

kalnu medicinu i rehabilitaciju pod mentorstvom fizijatra.

2. Rad u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada i Domu zdravlja Visoko

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi terapeutika znanja i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik provodi u Centru za fizikalnu rehabilitaciju Kantonalnog zavoda za medicinu rada (1 mjesec) i Domu zdravlja Visoko (1 mjesec).

Plan i program vježbeničkog staža zdravstvenih djelatnika sa završenim srednjim usmjerenim obrazovanjem i odgojem za srednje složena i složena zanimanja

Članak 26.

Plan i program vježbeničkog staža zdravstvenih djelatnika sa završenim srednjim usmjerenim obrazovanjem i odgojem za srednje složena i složena zanimanja (u daljem tekstu: zdravstveni tehničar) dijeli se na opći dio vježbeničkog staža koji je istovjetan za sve profile zdravstvenih tehničara i specijalni dio vježbeničkog staža koji je specifičan za svaki profil zdravstvenog tehničara.

Članak 27.

Plan vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara obuhvata:

a) Opći dio u trajanju od	1 mjesec.
1. Temelji državnog uredenja, organizacija i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveni odgoj i zdravstvena evidencija	20 dana.
2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći, načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama	10 dana.
b) Specijalni dio u trajanju od	5 mjeseci.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara utvrđuje se prema smjeru školovanja, odnosno prema profilima, i to za:

- a) medicinsku sestruru - tehničara, akušersku sestruru - tehničara,
- b) medicinskog laboranta,
- c) sanitarnog tehničara,
- d) stomatološku sestruru - tehničara,
- e) zubnog tehničara,
- f) farmaceutsko - kozmetičkog tehničara,
- g) medicinskog gipsera.

Članak 28.

Opći dio vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara obuhvata se prema slijedećem programu:

1. Temelji državnog ustroja, ustrojstvo i planiranje zdravstvene zaštite, zdravstveni odgoj i zdravstvena evidencija

Iz ove oblasti vježbenik obnavlja znanje o temeljima državnog ustrojstva (Ustav Bosne i Hercegovine, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i Ustav Kantona) i upoznaje:

- ustrojstvo zdravstvene zaštite (Zakon o zdravstvenoj zaštiti i prateći propisi);
- Statut i druge samoupravne opće akte zdravstvene ustanove, druge ustanove ili zajednice u kojoj je zasnovao radni odnos;
- osnovne karakteristike zdravstvenog stanja pučanstva Bosne i Hercegovine;
- osnovne karakteristike zdravstvene evidencije i vitalne statistike;
- način procjene higijensko-epidemiološke situacije, obvezantne imunizacije, protuepidemijske mјere;
- način sačinjavanja programa zdravstvenog odgoja;
- zdravstveno - odgojni rad u zdravstvenoj ustanovi, školi, obitelji i poduzeću.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 20 dana vježbenik provodi u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo.

2. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći, načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama

Ova obuka obuhvata:

- način zaustavljanja krvarenja kod otvorenih povreda;
- prepoznavanje znakova unutarnjeg krvarenja;
- postupak kod gubitka svijesti (kolaps, koma, prividna smrt);
- postupak sa psihotično nemirnim bolesnikom;
- način immobilizacije prjeloma;
- umjetno dišanje;
- način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 10 dana vježbenik provodi u urgentnom bloku Kantonalne bolnice.

Članak 29.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci obuhvata za:

a) medicinska sestra tehničar, akušerska sestra tehničar:

- 1. Rad u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti   **2 mjeseca.**

1.1. rad na internom odjelu   **15 dana.**

1.2. rad na kliničkom odjelu   **15 dana.**

1.3. rad na ginekološko - akušerskom odjelu   **15 dana.**

1.4. rad na pedijatrijskom odjelu   **15 dana.**

2. Rad na primarnoj zdravstvenoj zaštiti   **1 mjesec.**

3. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos

2 mjeseca.

Članak 30.

Specijalni dio vježbeničkog staža medicinske sestre-tehničara i akušerske sestre-tehničara, obavlja se prema slijedećem programu:

1. Rad u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti

1. 1. Rad na internom odjeljenju

Ovaj rad obuhvata opću i specijalnu njegu i izvođenje medicinsko-tehničkih postupaka kod kardiovaskularnih bolesnika, respiratornih bolesnika, bolesnika od bolesti digestivnog trakta, urogenitalnog sistema, endokrinoških bolesnika i kod hematoloških bolesnika.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 15 dana vježbenik provodi na internom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.2. Rad na kirurškom odjelu

Ovaj rad obuhvata:

- pripremu bolesnika za operaciju;
- pripremu ležaja i potrebnog pribora za prihvatanje operiranog bolesnika;
- praćenje promjena stanja i simptoma važnih u postoperativnom periodu;
- obavljanje postoperativne njage bolesnika;
- pripremu pribora i asistiranje kod zahvata koji se obavljaju uz bolesnički krevet;
- pripremanje mjera za sprječavanje dekubitusa, respiratornih infekcija i infekcija rane;
- pripremanje materijala (zavojni materijal, instrumenti, rukavice i drugo) i vršenje sterilizacije.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 15 dana vježbenik provodi na kirurškom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.3. Rad na ginekološko-akušerskom odjelu

Ovaj rad obuhvata:

- brigu za higijenu bolesničke sobe i osobne higijenu bolesnika, te poduzimanje mjera za sprječavanje hospitalne infekcije;
- davanje lijekova bolesnicima i pripremanje bolesnika za pojedinc zahvate i pretrage;
- obavljanje svih radnji u svezi sa njegovom novorodenčadom i nedonoščadom;
- obavljanje svih radnji u svezi sa njegovom trudnicom, porodicom i babinjicom;
- pripremanje i provodenje sterilizacije šprica, instrumenata, rukavica i potrošnog materijala;
- obavljanje svih radnji u svezi sa njegovom ginekološkim bolesnicom.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 15 dana vježbenik provodi na ginekološko-akušerskom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

1.4. Rad na pedijatrijskom odjelu

Ovaj rad obuhvata:

- pranje, presvlačenje i hranjenje bolesnog djeteta, održavanje higijene ležaja, mjerjenje pulsa, disanja, tjelesne težine, temperature i praćenje drugih indikatora stanja bolesnog djeteta;
- pripremu pribora i asistiranje kod dijagnostičkih i terapeutičkih postupaka kod djece;
- sudjelovanje u hitnim intervencijama, kao što su utopljavanje, sniženje temperature, mehaničke metode reanimacije i druge koje odredi mentor;
- obavljanje njage i izvođenje medicinsko-tehničkih radnji kod kardiovaskularnih, respiratornih, digestivnih, nefroloških i drugih bolesti.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od 15 dana, vježbenik provodi na pedijatrijskom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno Opće bolnice.

2. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata:

- učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite trudnicama i majkama u okviru dispanzera i savje-lovalista;
- učestvovanje u planiranju obitelji, u ranom otkrivanju malignih oboljenja genitalnih organa i dojke;
- učestvovanje u pružanju zdravstvene zaštite novorodenčadi, dojenčadi, malog, predškolskog i školskog djeteta;
- učestvovanje u radu službe opće medicine doma zdravlja;
- učestvovanje u patronažnom radu;
- upoznavanje zdravstveno-administrativnih poslova kao što su popunjavanje raznih obrazaca, kontrola ispravnosti zdravstvene knjižice, popunjavanje uputnica za bolničko liječenje, laboratorijske pretrage, banjsko liječenje, doznaka za nadoknadu osobnog dohotka i slično;
- upoznavanje sa vođenjem obvezatnih izješća (knjiga lijekova, zdravstvenih kartona, nalazi za povijest bolesti i slično).

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od jednog mjeseca vježbenik provodi u domu zdravlja gdje je u skladu sa standardima i normalitvima formiran dispanzer za zaštitu majke i djece, ginekološko-akušerski dispanzer i dječji dispanzer.

3. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi i drugoj zdravstvenoj ustanovi ili zavodu u kojoj zdravstveni tehničar - vježbenik zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koji će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Članak 31.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci, obuhvata za:

b) medicinskog laboranta

1. Teoretsku i praktičnu obuku u laboratorijskom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno kliničkim laboratorijskim centrima	3 mjeseca.
2. Pripravnički rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos	2 mjeseca.

Članak 32.

Specijalni dio vježbeničkog staža medicinskog laboranta obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretska i praktična obuka u laboratorijskom odjelu Kantonalne bolnice, odnosno kliničkim laboratorijskim centrima i Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo

Ova obuka obuhvata:

- upoznavanje načina rada u blokemijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj i drugim laboratorijskim;
- izvođenje određenih praktičnih zadataka pod kontrolom mentora u općoj blokemijskoj, bakteriološkoj, parazitološkoj, hematološkoj, mikrobiološkoj i drugim laboratorijskim;
- upoznavanje SI mernog sustava;
- upoznavanje načina kontrole nalaza u laboratorijima i obvezatne administracije.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca, vježbenik provodi isključivo u laboratorijskom odjelu Kantonalne bolnice (2 mjeseca) i laboratoriju Kantonalnog zavoda za javno zdravstvo (1 mjesec).

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi u drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik provodi u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Članak 33.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od od pet mjeseci, obuhvata za:

c) Sanitarnog tehničara

1. Teoretsku i praktičnu obuku iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora	3 mjeseca.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je

zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos

ili volontira

2 mjeseca.

Članak 34.

Specijalni dio vježbeničkog staža sanitarnog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretska i praktična obuka iz oblasti higijensko-epidemiološke djelatnosti i sanitarnog nadzora

Ova obuka obuhvata upoznavanje:

- metoda provođenja protuepidemijskih mjera kod pojavе zaraznih bolesti, kao i u izvanrednim uvjetima;
- postupka kod obrade kliniča i metoda rada za sanaciju endemskih žarišta crnjevih zaraznih bolesti;
- metoda i tehnike izvođenja obvezatnih imunizacija;
- sanitarnog režima na zaraznim odjelima, njegorni infektivnog bolesnika;
- obradom mrtvaca;
- načina uzimanja i slanja uzoraka vode poradi ispitivanja njene higijenske ispravnosti;
- dispozicija vodoopskrbnih objekata;
- načina provođenja sanitarnog nadzora komunalnih objekata;
- načina kontrole zdravstveno-tehničkih i higijenskih uvjeta objekata ishrane i načina vršenja uvida u tehnički proces živežnih namirnica;
- načina kontrole zdravstveno - tehničkih i higijenskih uvjeta u predškolskim i školskim objektima.

Pored toga vježbenik se praktično obučava u službi sanitarne inspekcije i na poslovima dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca vježbenik obavlja u higijensko-epidemiološkoj službi doma zdravlja koji ima u stalnom radnom odnosu specijalistu epidemiologa i Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i radnih zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede odredene poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Članak 35.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci, obuhvata za:

d) Stomatološku sestruru - tehničaru

1. Teoretski i praktičan rad konsultativnoj specijalističkoj stomatološkoj zaštiti i to:

- 1 mjesec kod specijaliste ortodonta, - 1 mjesec kod specijaliste protetičara, - 15 dana kod oralnog kirurga, - 15 dana kod maksillo-facijalnog kirurga	3 mjeseca.
2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira	2 mjeseca.

Članak 36.

Specijalni dio vježbeničkog staža stomatološke sestre - tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad u konsultativno-specijalističkoj stomatološkoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- način rada u stomatološkom-rentgen kabinetu;
- način rada u odjelu za protetiku (upoznavanje suvremenih metoda koji se trenutno koriste u protetici);
- način rada odjela za bolesti usta, zuba, za oralnu kirurgiju i principa rada u sterilizaciji;
- način vodenja specijalnih zdravstveno-administrativnih poslova (vaganje zlata, naplaćivanje zlata i slično).

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca vježbenik provodi u odgovarajućim jedinicama konsultativno-specijalističke stomatološke zaštite i to kod specijaliste ortodontia (1 mjesec), kod specijaliste protetičara (1 mjesec), specijaliste oralne kirurgije (15 dana) i kod specijaliste protetičara (15 dana).

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi ili za-vodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasno-vao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Članak 37.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci, obuhvata za:

e) Zubnog - tehničara**1. Teoretski i praktični rad u konsultativno-specijalističkoj zaštiti u protetici (2 mjeseca) i specijal. ortodont (1 mjesec)****3 mjeseca.****2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira****2 mjeseca.****Članak 38.**

Specijalni dio vježbeničkog staža zubnog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad u konsultativno-specijalističkoj stomatološkoj zaštiti

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- ustrojstva i rada stomatološke ambulante i rentgen kabineteta;
- način vodenja specijalnih zdravstveno-administrativnih poslova (vaganje zlata, naplaćivanje zlata i slično);
- suvremenih materijala koji se trenutno koriste u protetici;
- mobilne protetike (totalna i parcialna proteza, parcialna proteza sa metalnom pločom i retencionim sistemom, specijalna proteza sa cek-ankerima, parcialna proteza - štek - tehnička i izrada splintova kod lomova čeljusti);
- flksne protetike (akrilatna navlaka, livena fasetirana navlaka, jednodjelna livena navlaka, fasetirani članovi u mostu, porculanska navlaka, porculanska u kombinaciji sa metalnom i porculanski most);
- metoda i načina izrade ortodontskih aparatara.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca vježbenik provodi u odgovarajućim jedinicama konsultativno-specijalističke stomatološke zaštite i to kod specijaliste protetičara 2 mjeseca i specijaliste ortodontia 1 mjesec.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik obavlja u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Članak 39.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci obuhvata za:

f) Farmaceutsko-kozmetičkog tehničara:

1. Teoretski i praktičan rad u galenskoj laboratoriji	3 mjeseca.
2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira	2 mjeseca.

Članak 40.

Specijalni dio vježbeničkog staža farmaceutsko-kozmetičkog tehničara obavlja se prema slijedećem programu:

1. Teoretski i praktičan rad u galenskoj laboratoriji Ljekarne "Zdravlje" Zenica

Ovaj rad obuhvata upoznavanje:

- opreme u galenskoj laboratoriji (ljekarnička poma-gala i aparati, princip na kojem rade);
- najčešćih fizikalno-kemijskih reakcija u galenskoj laboratoriji;
- najosnovnijih fizikalno-kemijskih konstanti, farmaceutskih sirovina, izgleda, kvaliteta, uskladivanje i čuvanja, identifikacije farmaceutskih sirovina i određivanje fizikalnih konstanti;
- PHJ-III njenog sadržaja, značaj i osnov za korištenje, ostalih pritučnika za izradu laboratorijskih otpadnina i kozmetičkih preparata;
- pojedinih vrsta galenskih pripravaka prema PHJ-III i način i njihove izrade;
- mјere zaštite na radu u ljekarnama (požar, eksplozije).

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca vježbenik provodi u ljekarni - galenski laboratoriji Ljekarna "Zdravlje" Zenica.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

Članak 41.

Plan specijalnog dijela vježbeničkog staža zdravstvenog tehničara u trajanju od pet mjeseci obuhvata za:

g) Medicinskog gipsera:

1. Rad u gipsaoni	3 mjeseca.
2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zdravstveni tehničar zasnovao radni odnos ili volontira	2 mjeseca.

Članak 42.

Specijalni dio vježbeničkog staža medicinskog gipsera obavlja se prema slijedećem programu:

1. Rad u gipsaoni

Ovaj rad obuhvata:

- pripremu prostora i sredstava za rad;
- obezbjedenje materijala za rad;
- Izradu i stavljanje gipsanih zavoja za imobilizaciju frakturna ili dijelova povrijeđenog tijela, prema naputku liječnika;
- skidanje gipsanih zavoja sa bolesnika na zahtjev liječnika;
- održavanje opreme i sredstava za rad.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od tri mjeseca vježbenik provodi u gipsaonama, kirurškim, ortopedskim, odnosno traumatološkim odjelima Kantonalne bolnice.

2. Praktičan rad u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira

Ovaj rad obuhvata poslove i zadatke koje će vježbenik samostalno obavljati nakon položenog stručnog ispita. Vrsta, opseg i način rada, treba da u cijelosti odgovaraju opisu tih poslova i zadataka. Sukladno ovom, vježbenik je dužan da obnovi teoretska znanja i praktično izvede poslove pod kontrolom mentora.

Ovaj dio vježbeničkog staža u trajanju od dva mjeseca vježbenik provodi u zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili volontira.

III STRUČNI ISPIT

Članak 43.

Stručni ispit se polaze, po pravilu, neposredno nakon obavljenog vježbeničkog staža, a najkasnije nakon šest mjeseci.

Članak 44.

Nakon obavljenog vježbeničkog staža, zdravstveni djelatnik podnosi prijavu za polaganje stručnog ispita zdravstvenoj ustanovi, drugoj ustanovi ili zavodu u kojoj je zasnovao radni odnos ili kao volonter, na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 2.). Uz prijavu se prilaže popunjena i ovjerena vježbenička knjižilca.

Ustanova, druga ustanova ili zavod iz prethodnog stavka ovjerava točnost podataka unesenih u prijavu za polaganje stručnog ispita i dužna je istu dostaviti Ministarstvu zdravstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), u roku od 10 dana od podnošenja prijave.

Rješenje o odobravanju polaganja stručnog ispita donosi ministar zdravstva Kantona.

Članak 45.

Po izdatom rješenju o odobrenom polaganju stručnog ispita, stručni ispit se polaze pri Ministarstvu zdravstva.

Stručni ispit se polaze pred ispitnom komisijom koju iz reda odgovarajućih stručnjaka imenuje rješenjem ministar za svaki stručni naziv zdravstvenog djelatnika posebno.

Članak 46.

Ispitna komisija sastoji se od 3 do 5 članova, a imenuje se na vrijeme od dvije godine.

Rješenjem o imenovanju Ispitne komisije određuje se predsjednik i članovi Ispitne komisije.

Članak 47.

Stručni Ispit je javan, a polaze se usmeno.

Stručni Ispit obuhvata sve sadržaje programa pripravničkog staža za pojedine stručne nazive za koje se vježbenik sposobljava.

Članak 48.

Ocjena o uspjehu i sposobnosti kandidata za samostalan rad određuje se sa: "položio" ili "nije položio".

Ispitna komisija jednoglasno donosi odluku o uspjehu kandidata. Predsjednik Ispitne komisije saopćava kandidatu uspjeh u prisustvu svih članova komisije.

Članak 49.

Vježbenik koji ne položi stručni Ispit za stručni naziv višeg zdravstvenog tehničara iz najviše jedne predmetne cjeline, a vježbenik koji ne položi stručni Ispit za stručni naziv zdravstveni tehničar iz najviše dvije predmetne cjeline, ima pravo polaganja popravnog Ispita iz tih predmetnih cjelina u roku koj odredi Ispitna komisija, koji ne može biti kraći od 2 mjeseca.

Rok iz prethodnog stava ne može biti duži od šest mjeseci.

Ako pripravnik ne položi popravni Ispit smatra se da Ispit nije položio, te isti mora u cijelosti polagati.

Članak 50.

Nakon položenog stručnog Ispita vježbenik dobija uvjerenje o položenom stručnom Ispitu, na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 3.).

Uvjerenje o položenom stručnom Ispitu izdaje Ministarstvo koje potpisuje ministar.

Članak 51.

U toku stručnog Ispita vodi se zapisnik na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 4.).

Zapisnik vodi sekretar komisije imenovan rješenjem Ministarstva.

Članak 52.

O vježbenicima koji su položili stručni Ispit vodi se knjiga evidencije na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika (obrazac br. 5.).

IV PRLJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 53.**

Troškove polaganja Ispita snosi kandidat, ukoliko zdravstvena ustanova iz koje kandidat dolazi ne odluči da ih ona snosi.

Visinu troškova iz prethodnog stavka određuje ministar.

Članak 54.

Vježbenik koji je počeo vježbenički staž po odredbama Pravilnika o vježbeničkom stažu i stručnom Ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službeni list SR BiH", broj: 25/84), isti će obaviti na način i sukladno odredbama tog pravilnika.

Članak 55.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika neće se primjenjivati Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom Ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službeni list SR BiH", broj 25/84) na području Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 56.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: _____ /98.
Zenica, _____ /98.

M I N I S T A R
Prof. dr Ajanović Ekrem, s.r.

*****

Obrazac broj 1
Format 21 x 30 cm

EVIDENCIJA O VJEŽBENIKU

(Prezime, očeve ime i име)

zdravstveni djelatnik-ca _____

(naziv zdravstvene ustanove, druge ustanove ili zavoda u kojoj je vježbovnik zasnovao radni odnos)
rođen-a _____ godine, u _____, završio-la _____ na školi _____ u _____

(mjesto i datum završetka škole)
istekao-la stručni naziv _____ profil _____
Vježbenički staž počeo-la obavljati _____ (datum početka staža)
izavršio-la _____ prema planu i programu koji je utvrđen

Pravilnik o vježbeničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona broj: 2/99) za stručni naziv _____ profil _____ prema slijedećem rasporedu iz:

1. _____ (navesti predmetne cijeline iz plana za svaki stručni naziv)
Od _____ do _____ u _____

(naziv i mjesto zdravstvene ustanove)

2. _____ Od _____ do _____ u _____

3. _____ Od _____ do _____ u _____

4. _____ Od _____ do _____ u _____

5. _____ Od _____ do _____ u _____

6. _____ Od _____ do _____ u _____

7. _____ Od _____ do _____ u _____

8. _____ Od _____ do _____ u _____

9. _____ Od _____ do _____ u _____

10. _____ Od _____ do _____ u _____

11. _____ Od _____ do _____ u _____

12. _____ Od _____ do _____ u _____

13. _____ Od _____ do _____ u _____

14. _____ Od _____ do _____ u _____

PRIJAVA ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA

(naziv i sjedište zdravstvene ustanove, druge ustanove ili zavoda u kojoj je kandidat zasnovao radni odnos)

Prijavljujem se za polaganje stručnog ispita za stručni naziv _____

O SEBI DAJEM SLIJEDEĆE PODATKE:

Prezime, očevo ime i име _____
Dan, mjesec i godina rođenja _____
Mjesto rođenja _____ Općina _____
Broj lične karte i ko je izdao _____
Završeno stručno obrazovanje _____
Pripravnički staž proveo -la sam od _____
do _____ u ukupnom trajanju od _____

_____ (mjesto i datum)

_____ (potpis kandidata)

Točnost podataka unesentih u prijavu ovjerava:

M.P.

(Potpis rukovoditelja zdravstvene ustanove,
druge ustanove ili zavoda u kojoj je
kandidat zasnovao radni odnos)

Ministarstvu zdravlja Zeničko-dobojskog kantona

Dostavlja se prijava kandidata _____
za polaganje stručnog ispita za stručni naziv _____
na dalji postupak.

PRILOG:

M.P.

RUKOVODITELJ

Obrazac broj 4
Format 21 x 30 cm
Broj knjige evidencije ____ / ____

ZAPISNIK
O POLAGANJU STRUČNOG ISPITA

Za zvanje _____
Ispit polaže _____
rođen-a _____ godine u _____
Općina _____
a završio-laje školu _____
dana _____ i obavila pripravnički staž za zvanje, _____ dana _____ godine.
Zdravstveni djelatnik zaposlen u _____

Polaganje ispita odobreno je rješenjem MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZENIČKO-DOBOSKOG KANTONA, broj:
_____
od _____ godine.

Kandidat je završio _____ dana _____ godine, i obavio pričuvnički
staž za zvanje _____ dana _____ godine.

Ispit polaze pred Ispitnom komisijom, koja je obrazovana rješenjem MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZENIČKO-DOBOSKOG KANTONA, broj: od godine.

Ispit polaze po programu propisanom u članku _____ Pravilnika o vježbeničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 2/99) za stručni naziv _____
dana godine.

Strana 2.

Kandidat je polagao stručni ispit dana _____ godine, sa početkom u _____. Iz pojedinih predmetnih ciljina postavljena su slijedeća pitanja:

Strana 3.

Poslije završenog ispitivanja komisija je donijela slijedeći zaključak:

1. Kandidat je sposoban za samostalan rad.
2. Kandidat je upućen na ponovni - popravni ispit iz _____

Popravni ispit polagat će dana _____ godine u _____ sati.

Sekretar
komisije

Članovi
komisije

Predsjednik
komisije

Potpis
kandidata

Popravni ispit kandidat je polagao dana _____ godine.
Na popravnom ispitu postavljena su sljedeća pitanja: _____

Poslije završenog ispitivanja na popravnom ispitu komisija je donijela slijedeći zaključak:

1. Kandidat je sposoban za samostalan rad.
2. Kandidat nije sposoban za samostalan rad.

Sekretar
komisije

Članovi
komisije

Predsjednik
komisije

Potpis
kandidata

Obrazac broj 3
Format 21 x 30 cm.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOSKI KANTON
- Ministarstvo zdravlja -**

Na osnovu članka 50. Pravilnika o vježbeničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 2/99), Ministar zdravlja Zeničko-dobojskog kantona izdaje

**UVJERENJE
O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU**

(prezime, očevi ime i име)

zdravstveni djelatnik _____

(naziv zdravstvene ustanove, druge ustanove ili zavoda u kojoj je zdravstveni djelatnik zasnovao radni odnos)

rođen-a dana _____ 19 _____ godine u mjestu _____

Općina _____

(država)

polagao-ja je dana _____ do _____ godine, i položio-ja stručni ispit za _____

(stručni naziv)

pred ispitnom komisijom Ministarstva zdravlja Zeničko-dobojskog kantona u _____

(naziv ustanove kod koje je obrazovana ispitna komisija)

Broj knjige evidencije stručnih ispitova _____

Predsjednik
ispitne komisije

Ministar

Obrazac broj 5
Format 50 x 35 cm

**EVIDENCIJA
O STRUČNIM ISPITIMA ZDRAVSTVENIH
DJELATNIKA ZA STRUČNI NAZIV _____
profil _____**

- Redni broj upitnika.
- Prezime, očevo ime i ime kandidata.
- Dan, mjesec, godina rođenja, mjesto, općina i država.
- Školska spremna.
- Naziv zdravstvene ustanove, druge ustanove ili zajednice u kojoj je zdravstveni djelatnik zasnovao radni odnos.
- Koji put polaze stručni ispit.
- Datum polaganja ispita.
- Položio
da - ne.
- Upućen na popravni ispit iz:
- Datum polaganja popravnog ispita.
- Kandidat je položio popravni spit
da - ne.

P r i m j e d b e

OGLASNI DIO

Kantonalni sud u Zenici je rješenjem broj R1-55/98 od 15. 12. 1998. godine otvorio likvidacioni postupak nad JAVNIM PREDUZEĆEM "ŠUMARSTVO" ZENICA iz Zenice, Ul. Matije Gupca 30.

OTVARA SE likvidacioni postupak nad JAVNIM PREDUZEĆEM "ŠUMARSTVO" ZENICA iz Zenice, Ul. Matije Gupca broj 30.

Pozivaju se dužnici JP "ŠUMARSTVO" ZENICA da svoja dugovanja prema likvidacionom dužniku odmah izmire.

Pozivaju se povjeriocu da prijave svoja potraživanja likvidacionom vijeću Kantonalnog suda u Zenici podneskom u 2 primjerka sa dokumentacijom i potrebnim prilozima u roku od 30 dana od dana objavljivanja oglasa i otvaranju likvidacionog postupka u "Sl. novinama F BiH", Sarajevo i "Sl. novine ZE-DO Kantona".

Ročište za ispitivanje prijava potraživanja povjerilaca određuje se za dan ČETVRTAK 25. 02. (februar) 1999. godine sa početkom u 11,00 sati u Odjeljenju za privredno sudovanje Kantonalnog suda u Zenici, Ul. Kočevska čikma br. 1. soba br. 18/II.

Za likvidacionog upravnika imenuje se Malinović Alma, dipl. ecc. iz Zenice, Ul. Nikole Tesle br. 12.

Oglas o otvaranju likvidacionog postupka je istaknut na oglasnoj ploči Kantonalnog suda u Zenici dana 18. 12. 1998. godine

Predsjednik likvidacionog vijeća
Halilović Nusret

SADRŽAJ

5. Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika (bosanski jezik)	9	5. Pravilnik o vježbeničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika (hrvatski jezik)	27
Oglasni dio	45		